

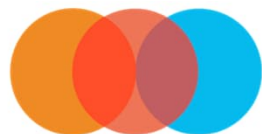
Evolution in Action

VIERASLAJIT

KASVIT

KONE FOUNDATION

Tieteen
tiedotus

European Society for Evolutionary Biology

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

SANASTO

TULOKAS-
LAJIT

VIERASLAJIT

- laji, joka on levinnyt luontaisen alueensa ulkopuolelle ihmisen vaikutuksesta joko tahattomasti tai tahallisesti.

HAITALLINEN VIERASLAJI

- laji, joka on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta tai siihen liittyviä ekosysteemipalveluita.

TULOKASLAJI

- laji, joka on levinnyt ilman ihmisen apua, esim. ilmastonmuutoksen seurauksena.

HYÖDYLLISET
(~40 LAJIA)

VIERASLAJIT
(n. 950 LAJIA)

HAITALLISET
(173 LAJIA)

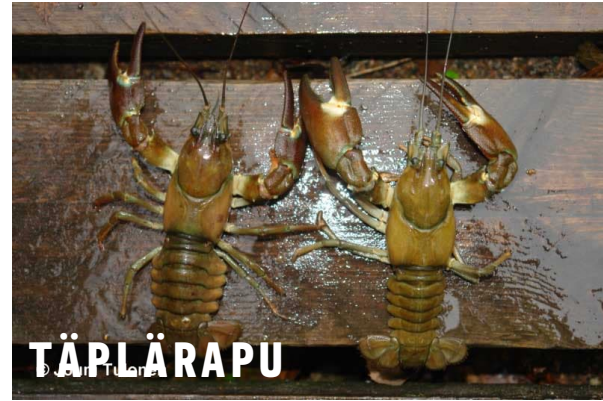
HAITALLISET VIERASLAJIT

JÄTTIPALSAMI

KAUKASIAN-
JÄTTIPUTKI

TÄPLÄRAPU

KOMEALUPIINI

SUPIKOIRA

KELTAMAJAVAN-
KAALI

PIISAMI

KURTTURUUSU

MINKKI

KOLORADON-
KUORIAINEN

AURINKOAHVEN

HIETASISLISKO

ESPAÑJANSIRUETANA

ISOPIISKU

KOIRASUSI

VIERASLAJIT AIHEUTTAVAT

60%

Maailman lajien
sukupuutoista
suoraan tai
välillisesti

75%

Haitoista
maaekosysteemeissä,
verrattuna makeanveden-
(14%) ja meri-
ekosysteemeihin (10%)

n. 390
mrd. €

Maailmanlaajuisia
kustannuksia
vuosittain

VIERASLAJIEN AIHEUTTAMAT HAITAT

- **EKOLOGISET**

- haitta alueen alkuperäiselle lajistolle ja elinympäristöille

- **TALOUDELLISET**

- mm. satotappiot, maan arvon aleneminen, kartoitus- ja torjuntakustannukset
- n.400 miljardia joka vuosi

- **TERVEYDELLISET**

- taudit, loiset ja allergisoivat lajit

- **SOSIAALISET**

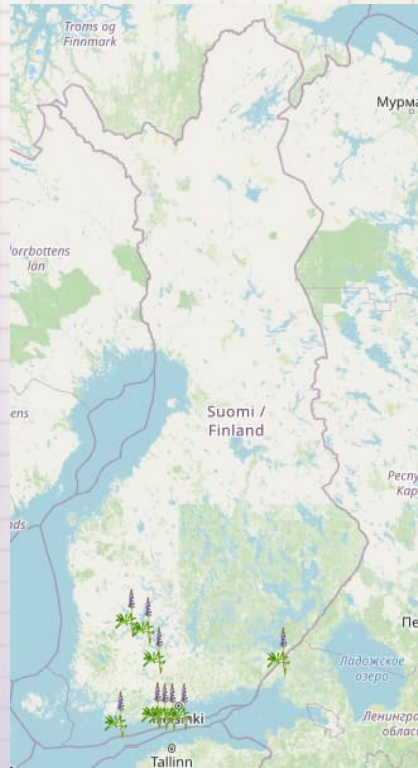
- mm. uhka virkistysalueiden käytölle ja viihtyvyydelle

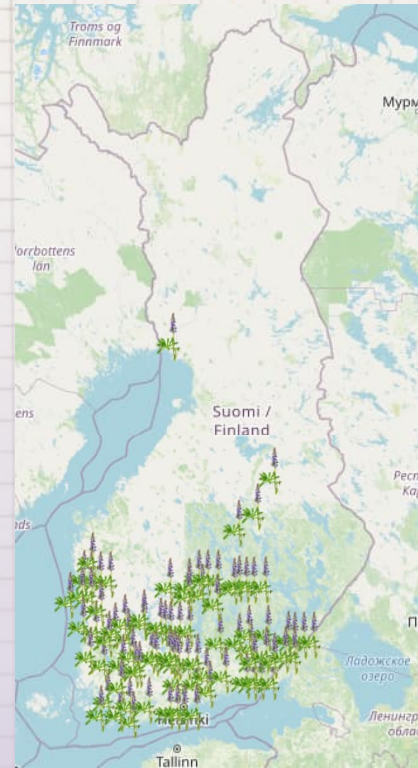
KOMEALUPIINI (*Lupinus polyphyllus*)

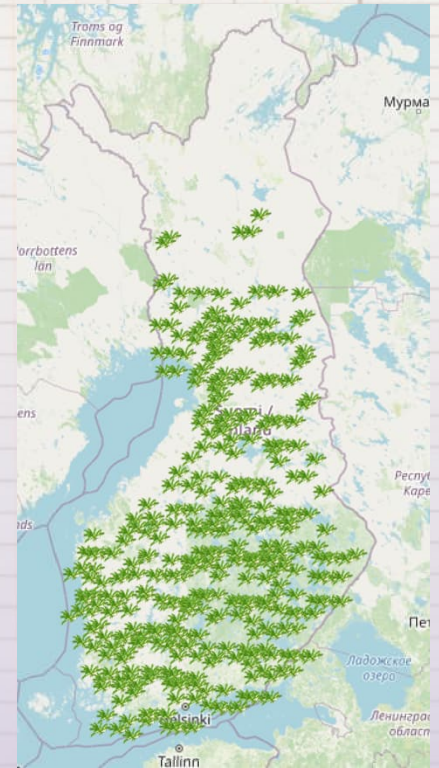
1909 Hattula

1940

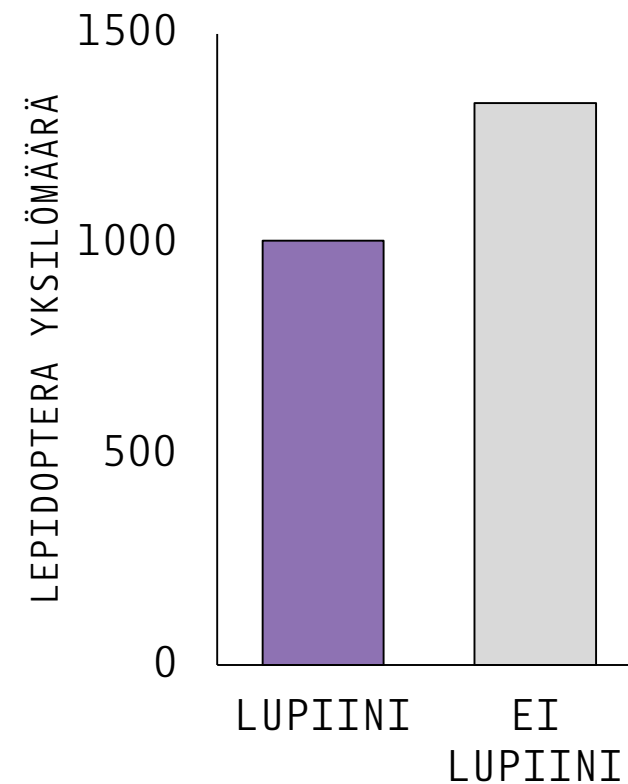
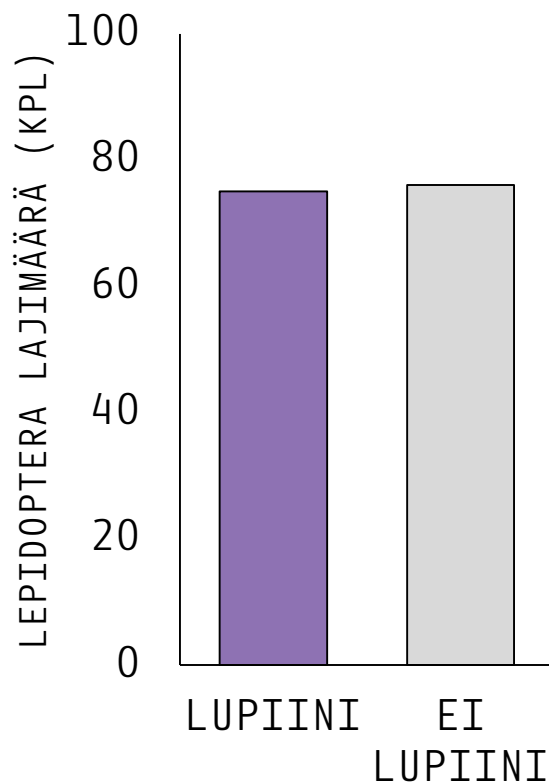
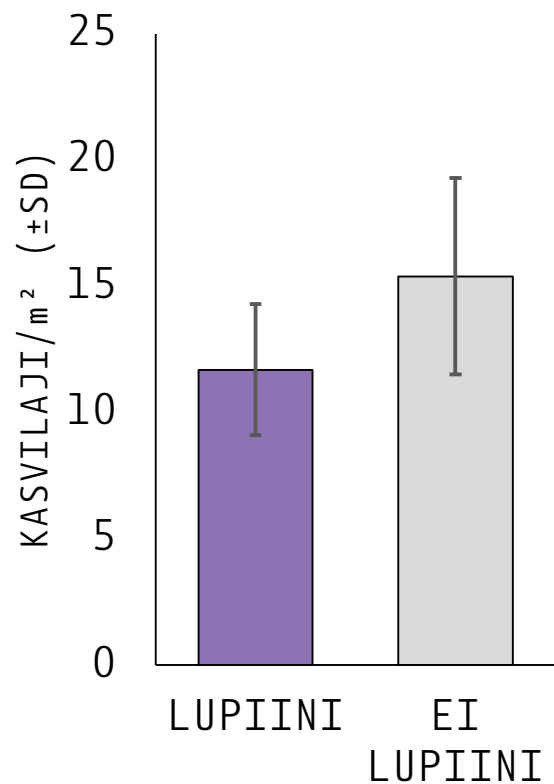

1980

2020

LUPIININ VAIKUTUKSET SUOMESSA

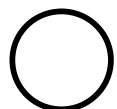
PELATAAN

LAJIT

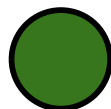
KISSANKELLO

(*Campanula rotundifolia*)

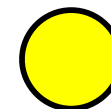
AHOPÄIVÄNKAKKARA

(*Leucanthemum vulgare*)

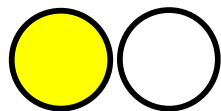
KETONEILIKKA

(*Dianthus deltoides*)

KETORUUSURUOHO

(*Knautia arvensis*)

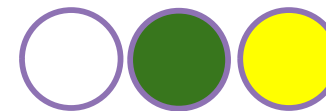
HIIRENVIRNA

(*Vicia cracca*)

KOMEALUPIINI

(*Lupinus polyphyllus*)

- Alle 5 palloa = menetät yhden elämän
- 5-7 palloa = elämät pysyvät samana
- 8-10 palloa = saat yhden elämän lisää
- 11-13 palloa = saat kaksi elämää lisää
- Yli 14 palloa = saat kolme elämää lisää

MITÄ OPIMME?

- RIITIIKÖ KAIKILLE RESURSSEJA/LEMPIRUOKAA?
- KUINKA HELPPO OLI KERÄTÄ RESURSSEJA/LEMPIRUOKAA?
  - ENNEN KUIN LUPIINI-LAJI LIITTYI PELIIN
  - SEN JÄLKEEN
- MIKSI LUPIINI PÄRJÄSI PAREMMIN KUIN MUUT LAJIT?

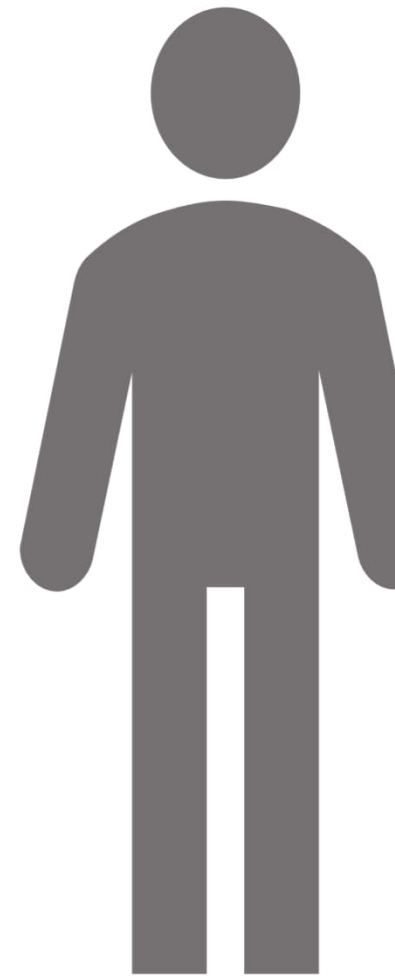
VS

VS

VS

KASVAVA ONGELMA?

Evolution in Action

Bio- ja ympäristötieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto

evoluutiopajat@gmail.com

www.evolutioninaction.fi

instagram: evolution_in_action

facebook: Evolution in Action

X: @EvoWorkshops

KONE FOUNDATION

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

